

Masal anlatıcılığında pedagojik derinleşme: Hizmet içi eğitimde hazırlanan masal analizi raporları üzerine doküman incelemesi¹

Emine Nur Akdağ²

DOI 10.5281/zenodo.22658067

Özet

Bu çalışmanın amacı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen Masal Anlatıcılığı Eğitimi hizmet içi eğitim kursuna katılan öğretmenlerin hazırladığı masal analizi raporlarını incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak “Keloğlan”, “Tembel Ahmet”, “Kuğular” ve “Nar Tanesi Yahut Düzme Keloğlan” masallarının analiz raporları incelenmiştir. Veriler; masalın ana fikri, üç ve beş cümlelik anlatımları, masal merdiveni, özeti ve mekânları bağlamında analiz edilmiştir. Bulgular; masallardaki değerler ve ana fikirler, masal merdiveni ve olay örgüsü, masalların geçtiği temel mekânlar, öğretmen yeterlikleri olmak üzere dört başlıkta sunulmuştur. Eğitimde kullanılan yedi aşamalı analiz raporu formatının, masalın pedagojik özünü ve olay örgüsünü kavramada son derece işlevsel olduğu görülmüştür. İncelenen masalların analiz raporları; problem çözme, çalışma etiği, fedakârlık ve önyargılardan kurtulma gibi evrensel ahlaki temaların kursiyerlerce deşifre edildiğini göstermektedir. Ayrıca öğretmenlerin analiz raporlarından elde edilen bulgular; içerik bilgisi yeterliği, pedagojik alan bilgisi, anlatım performansı yeterliği ve yaratıcı öğretim yeterliği boyutlarında öğretmenlerin mesleki yeterliklerini destekleyebilecek göstergeler ortaya koymaktadır. Masal anlatıcılığı hizmet içi eğitim kursunun öğretmen yeterliklerini desteklemede etkili bir eğitim aracı olarak kullanılabileceği değerlendirilmektedir. Araştırma sonuçlarından hareketle öğretmen yeterliklerinin beceri temelli uygulamalarla geliştirilmesi ve çalıştaylar düzenlenerek Millî Eğitim Müdürlükleri bünyesinde uygulama ağırlıklı faaliyetler düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: masal, eğitim, hizmet içi eğitim

Pedagogical deepening in storytelling: A document review of story analysis reports prepared as part of in-service training

Abstract

This study examines the fairy tale analysis reports prepared by teachers who participated in the Storytelling In-Service Training Course organized within the Provincial Directorate of National Education. Using document analysis, a qualitative research method, the study examined analysis reports on the fairy tales “Keloğlan”, “Lazy Ahmet”, “Swans”, and “Pomegranate Seed or Düzme Keloğlan”. The data were analyzed in terms of the fairy tales’ main ideas, three- and five-sentence narrations, fairy tale ladders, summaries, and settings. The findings were presented under four themes: values and main ideas in fairy tales, fairy tale ladder and plot structure, the main settings of the fairy tales, and teacher competencies. The seven-stage analysis report format used in the training proved highly effective for understanding the pedagogical essence and plot structure of fairy tales. The analysis reports of the examined fairy tales showed that trainees successfully identified universal moral themes such as problem-solving, work ethic, sacrifice, and overcoming prejudices. Furthermore, teachers’ analysis reports revealed indicators that may support their professional competencies in content knowledge, pedagogical content knowledge, storytelling performance, and creative teaching. The study suggests that the storytelling in-service training course can serve as an effective educational tool to support teacher competencies. Based on the findings, it is recommended that teacher competencies be developed through skill-based practices and that practice-oriented activities be organized within provincial directorates of national education through workshops.

Keywords: fairy tale, education, in-service training

¹ Bu araştırma için il milli eğitim müdürlüğünden MEB.TT.2026.051679.01 numaralı araştırma uygulama izni alınmıştır. Bu araştırma değerlendirilmek üzere bir kongreye gönderilecektir.

² Millî Eğitim Bakanlığı, Öğretmen, eminenurakdag101@gmail.com, ORCID: 0009-0007-8385-2856

Giriş

Masallar, kültürel mirasın nesilden nesile aktarılmasını sağlayan ve çocuk edebiyatının temel taşlarından biri olan anonim sözlü edebiyat ürünleridir (Sınar, 2006). Okul öncesi ve ilkokul döneminde masallar, çocukların sadece dil ve bilişsel gelişimlerini desteklemekle kalmaz; aynı zamanda problem çözme, empati kurma ve yaratıcı düşünme becerilerini de geliştirerek geleceğe hazırlar (Arabacı ve Aydoğan, 2025; Sezer, 2012). Masalların sahip olduğu bu eşsiz eğitsel güç, doğrudan içerdikleri karakter güçleri ve evrensel değerlerle ilişkilidir (Çetiner Akalın ve Murat, 2024; Kardaş, Görmez, ve Kaya, 2022). Nitekim okunan veya anlatılan masallar aracılığıyla; zekâ, cesaret, yardımseverlik, sabır ve dürüstlük gibi evrensel değerler somutlaştırılarak çocuğun algılayabileceği bir dünyaya aktarılır (Bağcı, 2011; Turan Özçelik, 2021).

Bununla birlikte, masalların taşıdığı bu olumlu potansiyelin çocuklara doğru bir şekilde aktarılabilmesi, masalın salt didaktik bir metin olmaktan çıkarılıp sanatsal ve pedagojik bir anlatımla sunulmasına bağlıdır (Arabacı ve Aydoğan, 2025). Alanyazınındaki güncel çalışmalar, masal anlatıcılığının basit bir okuma eylemi olmadığını; anlatıcının ses tonunu, jest ve mimiklerini, kelime dağarcığını ve gözlem yeteneğini etkin bir biçimde harmanlamasını gerektiren interaktif bir süreç olduğunu vurgulamaktadır (Oruç ve Çağır, 2020). Dahası, sınıf içi uygulamalara bakıldığında öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarında masal anlatımına yer verdiği görülse de pek çoğu kendini henüz yetkin bir "masal anlatıcısı" olarak görmemekte ve bu alanda daha yapılandırılmış mesleki donanımlara ihtiyaç duymaktadır (Akın ve Akın, 2021).

Eğitim sürecinde dikkat edilmesi gereken bir diğer kritik faktör de "çocuğa görelilik" (çocuğun düzeyine ve duyarlılığına uygunluk) ilkesidir (Türkmen ve Sağlam, 2021). Geleneksel masalların kurgusunda zaman zaman yer alabilen şiddet, hilekârlık ve aşırı korku unsurları, çocukların psikososyal gelişiminde, özellikle de kimlik ve özgüven inşasında, olumsuz ve travmatik etkilere yol açabilmektedir (Güzelküçük ve Türkyılmaz, 2020; Sezer, 2012). Bu nedenle masal metinlerinin eğitimciler tarafından önceden detaylı bir analiz ve pedagojik bir süzgeçten geçirilmesi elzemdir. Tüm bu bilimsel gerekçelerden yola çıkarak, İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından düzenlenen Masal Anlatıcılığı Eğitimi hizmet içi eğitim kursu son derece önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Eğitim kapsamında kursiyerlere yaptırılan yedi aşamalı rapor analiz yöntemi, anlatıcı adaylarının metnin didaktik, estetik ve tematik yapı taşlarına (masalın merdiveni, özeti, ana fikri, mekân tasvirleri) önceden tam anlamıyla hâkim olmasını sağlamaktadır. Bu süreç, öğretmenin yalnızca anlatacağı masalın içeriğini öğrenmesini değil; aynı zamanda metni pedagojik açıdan değerlendirme, çocuğun gelişim özelliklerine uygun biçimde yeniden yapılandırma ve etkili bir öğrenme deneyimine dönüştürme becerilerini geliştirmektedir. Bu yönüyle masal anlatıcılığı eğitimi, öğretmenlerin farklı boyutlardaki mesleki yeterliklerinin desteklenmesine katkı sağlayan bir hizmet içi eğitim uygulaması olarak değerlendirilebilir.

Öğretmen yeterliği, öğretmenin sahip olduğu bilgi, beceri, tutum ve mesleki değerleri etkili öğretim süreçlerine yansıtabilme kapasitesi olarak değerlendirilmektedir. Etkili öğretmenlik yalnızca alan bilgisine sahip olmayı değil; öğrencilerin gelişim özelliklerini dikkate alabilmeyi, uygun öğretim yöntemlerini seçebilmeyi, öğrenme ortamlarını düzenleyebilmeyi ve öğretim materyallerini pedagojik amaçlara uygun biçimde kullanabilmeyi gerektirmektedir. Nitekim

öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin geliştirilmesi, eğitim niteliğinin artırılmasında temel unsurlardan biri olarak görülmekte ve bu süreçte hizmet içi eğitim faaliyetleri önemli bir mesleki gelişim aracı olarak değerlendirilmektedir (Darling-Hammond, Hyler ve Gardner, 2017). Öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinin yalnızca kuramsal bilgi aktarımıyla sınırlı kalmaması; uygulama, yansıtma, deneyim paylaşımı ve beceri geliştirmeye dayalı süreçlerle desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir (Avalos, 2011).

Öğretmen yeterlikleri, öğretmenin farklı öğrenme ihtiyaçlarına cevap verebilmesi ve öğretim sürecini etkili biçimde yapılandırabilmesi açısından çok boyutlu bir yapıdır. Bu yeterlikler içerisinde alan bilgisi, pedagojik alan bilgisi, öğretim stratejilerini kullanma, öğrenme ortamlarını düzenleme ve yaratıcı öğretim uygulamaları geliştirme önemli boyutlar arasında yer almaktadır (Shulman, 1986). Shulman'ın ortaya koyduğu pedagojik alan bilgisi yaklaşımı, öğretmenin yalnızca ne öğreteceğini bilmesinin değil, bunu öğrencilerin anlayabileceği biçimde nasıl aktaracağını da bilmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda masal anlatıcılığı gibi uygulama temelli eğitimler; öğretmenlerin içerik bilgisi, pedagojik değerlendirme, anlatım becerisi ve yaratıcı öğretim yeterliklerini destekleyen mesleki gelişim süreçleri olarak değerlendirilebilir.

Bu doğrultuda, masal anlatıcılığı eğitiminin öğretmenlerin yalnızca masal anlatma becerilerini geliştiren bir uygulama değil; aynı zamanda metni analiz etme, pedagojik açıdan değerlendirme, anlatım sürecini yapılandırma ve yaratıcı öğretim uygulamaları geliştirme becerilerini destekleyen çok boyutlu bir mesleki gelişim süreci olduğu söylenebilir. Masallar; değer aktarımı, dil gelişimi, hayal gücü, eleştirel düşünme ve kültürel mirasın aktarımı açısından eğitim süreçlerinde önemli bir yere sahiptir. Alan yazını incelendiğinde, masal anlatıcılığına yönelik çalışmaların büyük oranda masalların değer aktarımı, çocuk gelişimine katkıları veya öğretmenlerin sürece yönelik genel görüşleri üzerine yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Buna karşın, masal anlatıcılığı eğitimlerinin katılımcılar üzerindeki pedagojik ve somut yansımalarını, özellikle de hizmet içi eğitim süreçlerinde öğretmenlerin ürettikleri uygulamalı materyalleri temel alan araştırmaların son derece sınırlı olduğu görülmektedir (Avalos, 2011). Bu durum, öğretmenlerin masalları analiz etme, olay örgüsünü pedagojik olarak yapılandırma ve eğitim ortamlarında çocuk gelişimine uygun biçimde yorumlama becerilerinin somut göstergeler üzerinden incelenmesini elzem bir araştırma alanı haline getirmektedir (Akin ve Akin, 2021). Bu doğrultuda araştırmanın temel problemi; Masal Anlatıcılığı Hizmet İçi Eğitim Kursuna katılan öğretmenlerin hazırladığı masal analizi raporları, masalların pedagojik çözümlemesi ve öğretmen yeterlikleri açısından hangi bulguları ortaya koymaktadır? sorusu etrafında şekillenmektedir. Bu araştırmanın amacı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde gerçekleştirilen Masal Anlatıcılığı Eğitimi hizmet içi eğitim kursunda, kursiyerlerin hazırladığı masal analizi raporlarını incelemektir. Araştırma, masalların yedi temel aşamada (masalın adı, ana fikri, beş cümle ile anlatımı, üç cümle ile anlatımı, masal merdiveni, özeti ve temel dört mekânın resmedilmesi) nasıl deşifre edildiğini ortaya koymasından önemlidir. Bu analiz yöntemi, alan yazınına masal pedagojisi açısından pratik ve uygulanabilir bir model sunmaktadır.

Bu araştırma, İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen hizmet içi eğitim kursuna katılan öğretmenlerin hazırladığı masal analizi raporlarını inceleyerek bu boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Araştırmanın özgün değeri ve önemi; öğretmenlerin kuramsal olarak aldıkları masal anlatıcılığı eğitimini pratik pedagojik çıktılara nasıl dönüştürdüklerini, yedi

aşamalı yapılandırılmış bir model üzerinden (masalın adı, ana fikri, beş cümlelik anlatımı, üç cümlelik anlatımı, masal merdiveni, özeti ve mekânların resmedilmesi) somut verilerle ortaya koymasında yatmaktadır. Bu yönüyle çalışma, Shulman'ın (1986) "Pedagojik Alan Bilgisi" kuramsal çerçevesine dayanarak öğretmenlerin masal pedagojisi bağlamındaki içerik bilgisi, pedagojik alan bilgisi, anlatım performansı ve yaratıcı öğretim yeterliklerini deşifre etmekle kalmayıp, aynı zamanda ulusal düzeydeki öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitim modüllerine entegre edilebilecek pratik, uygulanabilir ve sürdürülebilir bir masal analiz modeli sunması açısından yüksek bir öneme ve akademik değere sahiptir.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.189). Araştırma kapsamında Google Akademik, DergiPark, Yök Ulusal Tez Merkezi veritabanlarında “masal” ve “eğitim” anahtar kelimeleri ile literatür taraması yapılmıştır.

Veri Toplama Süreci ve Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, hizmet içi eğitim kapsamında kursiyerlere uygulattırılan "Yedi Aşamalı Masal Analiz Raporu Formu" kullanılmıştır. Bu yapılandırılmış form; masalın eğitim süreçlerinde kullanılmasından önce anlatıcının metne ve pedagojik altyapıya tam olarak hâkim olmasını amaçlayan yedi temel aşamadan oluşmaktadır:

1. *Masalın adı,*
2. *Masalın ana fikri,*
3. *Masalın beş cümle ile anlatımı,*
4. *Masalın üç cümle ile anlatımı,*
5. *Masal merdiveni,*
6. *Masalın özeti,*
7. *Masaldaki temel dört mekânın resmedilmesi.*

Veri toplama süreci, öğretmenlerin aldıkları kuramsal eğitimin ardından ilgili masal metinlerini bu yedi aşamalı form doğrultusunda analiz etmeleri ve el yazısı/çizim şeklinde raporlaştırmalarıyla tamamlanmıştır.

Veri Analizi

Toplanan dokümanların analizinde, nitel veri analizi tekniklerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Analiz süreci şu aşamalardan oluşmaktadır:

Ön İnceleme ve Kontrol: Kursiyerler tarafından doldurulan analiz raporları araştırmacılar tarafından tekrar tekrar okunmuş, masalların orijinal tam metinleri ile karşılaştırılarak bilgi doğruluğu ve yapısal bütünlük açısından kontrol edilmiştir.

Kodlama ve Temalandırma: Raporlardan elde edilen veriler; formun yedi aşamalı yapısı ve Shulman'ın (1986) "Pedagojik Alan Bilgisi" kuramsal çerçevesi temel alınarak kodlanmıştır.

Kategorilerin Oluşturulması: Kodlanan veriler alanyazın ve bulgular arasındaki bütünlüğü sağlayacak şekilde dört temel tema altında kategorize edilmiştir: (1) *Masallardaki değerler ve ana fikirler,* (2) *Masal merdiveni ve olay örgüsü,* (3) *Masalların geçtiği temel mekânlar* ve (4) *Öğretmen yeterlikleri (içerik bilgisi, pedagojik alan bilgisi, anlatım performansı, yaratıcı*

öğretim). Bulgular bu temalara göre tablolastırılmış, öğretmenlerin çizdiği mekân resimleri görsel analiz edilerek bulgular kısmında şekillerle desteklenmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmanın bilimsel niteliğini ve nitel araştırma standartlarını sağlamak amacıyla Yıldırım ve Şimşek (2021) tarafından önerilen inandırıcılık, tutarlık, aktarılabilirlik ve teyit edilebilirlik ölçütleri dikkate alınmıştır:

İnandırıcılık (İç Geçerlik): Araştırmacılar, verilerin analizinde tarafsızlığı sağlamak amacıyla raporlardaki ifadeleri ve görsel çizimleri orijinal masal metinleriyle sürekli karşılaştırmalı olarak analiz etmişlerdir. Verilerin analizinde elde edilen bulgular, doğrudan öğretmenlerin çizimlerinden ve hazırladıkları tablolardan somut kanıtlar sunularak desteklenmiş; böylece araştırmacı yorumlarının ötesinde ham verilere sadık kalınmıştır.

Tutarlık / Güvenirlik (Süreç Güvenirliği): Raporların analizi sırasında araştırmacılar ve alan uzmanları arasında ortak kodlama ve analiz mutabakatı (akran değerlendirmesi) sağlanmıştır. Bulguların tablolastırılması aşamasında kodların temalarla uyumu bağımsız gözlemcilerce de teyit edilmiştir.

Aktarılabilirlik (Dış Geçerlik): Araştırmanın yapıldığı bağlam, hizmet içi eğitim kursunun niteliği, incelenen masallar ve veri toplama aracı olan yedi aşamalı form "yoğun betimleme" yöntemiyle detaylıca açıklanmıştır. Bu sayede, çalışmanın başka eğitim ortamlarında ve farklı çalışma gruplarıyla tekrarlanabilirliği artırılmıştır.

Etik Kurul Beyanı ve Araştırma İzinleri: Bu araştırma, insan katılımcılardan doğrudan veri toplanmayan, mevcut eğitim dokümanlarının analizine dayalı bir doküman incelemesi çalışması olduğundan, standart bir insan araştırmaları etik kurul izni gerektirmemektedir. Bununla birlikte, araştırmanın tüm aşamalarında bilimsel etik kurallara bağlı kalınmış; araştırma verilerinin toplanabilmesi ve incelenebilmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden MEB.TT.2026.051679.01 onay numaralı resmi araştırma uygulama izni alınmıştır

Bulgular

Kursiyerlerin analiz raporlarından elde edilen bulgular; masallardaki değerler ve ana fikirler, masal merdiveni ve olay örgüsü, masalların geçtiği temel mekânlar ve öğretmen yeterlikleri olmak üzere dört başlık altında tablolastırılarak sunulmuştur.

Tablo 1. Masallardaki değerler ve ana fikirler

Masalın Adı	Öne Çıkan Değerler	Masalın Ana Fikri
Keloğlan	Zekâ, Kurnazlık, Cesaret	Fiziksel güçten ziyade zekâ, kurnazlık ve cesaret her türlü tehlikenin üstesinden gelir; hilekar ve kötü niyetli kişiler kendi kazdıkları kuyuya düşerler.
Tembel Ahmet	Çalışkanlık, Azim	Tembellik insana zarar verir, çalışkanlık ise başarı ve mutluluk getirir.
Kuğular	Fedakârlık, Sabır, Azim	Sevdiklerimiz için göstereceğimiz büyük fedakarlıklar, sabır ve önyargılara karşı sessizce sürdürülen azimli bir mücadele, en zorlu kötülükleri bile alt ederek hakikatin ortaya çıkmasını sağlar.

Nar Tanesi yahut Düzme Keloğlan	İç Güzellik, Sadakat, Gerçek Sevgi	İnsanları tek bir hareketine göre değil, iç güzelliğine ve karakterine göre değerlendirmek gerekir; gerçek sevgi, sabır ve sadakatle sınanır.
--	---------------------------------------	---

Tablo 1'de görüldüğü üzere, her masal evrensel bir ahlaki değeri merkeze almaktadır. Keloğlan masalında fiziksel gücün değil, aklın galip geldiği vurgulanırken, Tembel Ahmet masalında çalışma etiği ön plandadır. Kuğular ve Nar Tanesi masalları ise daha çok duygusal dayanıklılık, sevgi uğruna yapılan fedakârlıklar ve dış görünüşün ötesindeki iç güzellik temalarına odaklanmaktadır.

Analiz raporlarında kursiyerlerin, masalların olay örgüsünü "masal merdiveni" basamaklarıyla yapılandırdıkları görülmüştür. Tablo 2'de masal merdiveni ve olay örgüsündeki kırılmalar verilmiştir.

Tablo 2. Masal merdiveni ve olay örgüsü kırılmaları

Masalın Adı	Merdiven Basamak Sayısı	Olay Örgüsünün Başlangıcı	Zirve / Kırılma Noktası	Çözüm / Sonuç
Keloğlan	13 Basamak	Keloğlan'ın gurbete çıkması.	Keloğlan'ın dev karısını oyalayıp çuvala buzağı koyması.	Dev karısının boğulması ve Padişah'ın ödüllendirmesi.
Tembel Ahmet	9 Basamak	Padişahın kızını Tembel Ahmet'le evlendirmesi.	Ahmet'in kuyuda mahsur kalan kızı bulup yüzüğünü alması.	Ahmet'in kızı kurtararak memleketine götürmesi ve şehzadeyle kavuşturması.
Kuğular	8 Basamak	Üvey annenin kardeşleri kuğuya çevirmesi.	Nilüfer'in konuşmadığı için idama mahkûm edilmesi ve darağacına çıkarılması.	Nilüfer'in gömlekleri kuğulara giydirip büyüü bozması.
Nar Tanesi yahut Düzme Keloğlan	12 Basamak	Şehzade ve Gülsün Sultan'ın evlenmek için yola çıkması.	Şehzade'nin Keloğlan kılığına girip bahçıvan olması.	Gerçeğin ortaya çıkması ve affedilerek mutlu sona ulaşılması.

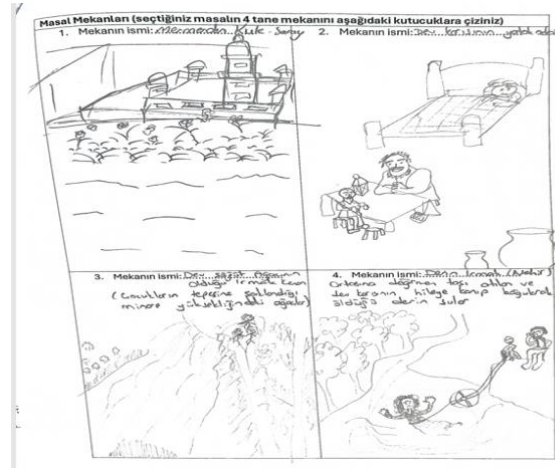
Kursiyerlerin "Masal Merdiveni" analizi, masalların uzunluğuna ve olayların karmaşıklığına göre sekiz ile on üç basamak arasında değişkenlik göstermiştir. Örneğin, Kuğular masalı "Başlangıç ve büyü", "Saraydan kaçış", "Şifa", "Çatışma" gibi sekiz tematik başlık altında daha yapısal bir merdiven oluştururken, Keloğlan masalı eylemleri ardışık olarak sıralayarak on üç basamaklı bir yapı kurmuştur.

Tablo 3. Masalların geçtiği temel mekânlar

Masalın Adı	1. Mekân	2. Mekân	3. Mekân	4. Mekân
Keloğlan	Mermerden kule saray	Dev karısının yatak odası	Dev söğüt ağacının olduğu ırmak kenarı	Derin ırmak / nehir
Tembel Ahmet	Saray	Bahçe	Çöl	Saray
Kuğular	Zümrüt yeşili göl kenarı	Sahildeki doğal köşk	Süt gölü	Mezarlık ve dar ağacı
Nar Tanesi yahut Düzme Keloğlan	Yol	Gül bahçesi	Saray	Hamam

Tablo 3'teki mekân analizleri incelendiğinde, masalların olay akışında mekân değişimlerinin karakterlerin yolculuğunu yansıttığı görülmektedir. Mekanlar genellikle güvenli alanlardan (saray, bahçe) tekinsiz veya zorlu alanlara (çöl, derin ırmak, mezarlık ve dar ağaç) geçişi ve sonrasında tekrar güvenli bir alana dönüşü temsil edecek şekilde kursiyerler tarafından tespit edilmiştir. Masalların geçtiği 4 temel mekânın belirlenmesi, atmosferin inşasını sağlamıştır.

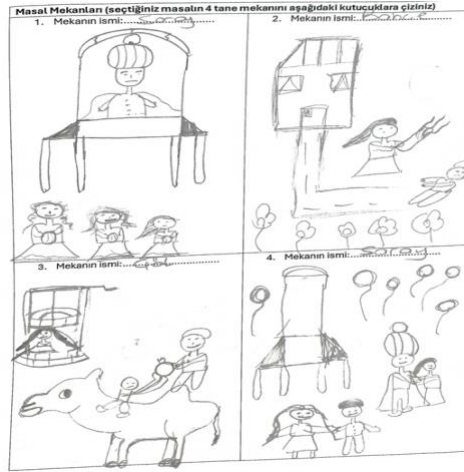
Aşağıdaki şekillerde, masal mekânlarının çizimleri verilmiştir.

Şekil 1. Keloğlan masalındaki mekânların çizimi

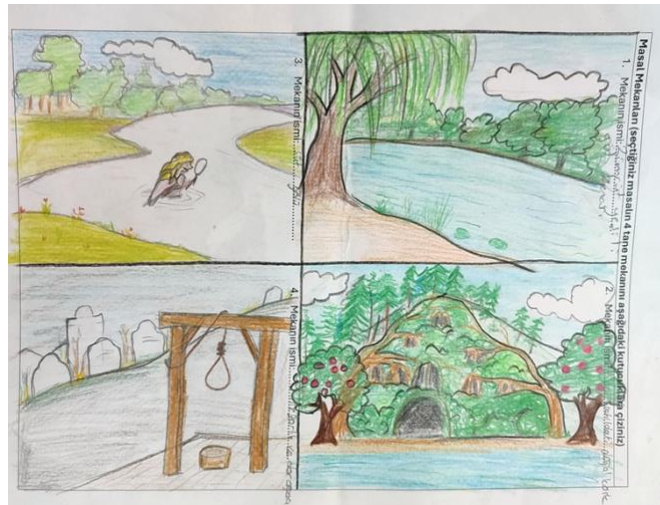
Şekil 1 incelendiğinde, kursiyerin *Keloğlan* masalı için belirlediği dört temel mekânı karakalem çizim tekniğiyle ve hareketli bir olay örgüsünü yansıtacak şekilde görselleştirdiği görülmektedir. İlk mekân olan "mermerden kule sarayı", mimari detayları ve çiçekli bahçesiyle güvenli bir başlangıç alanı olarak resmedilmiştir. İkinci mekânda "dev karısının yatak odası" tasvir edilerek masaldaki tekinsiz iç mekân somutlaştırılmıştır. Görselin alt panellerinde ise doğa ve aksiyon ön plandadır; üçüncü mekân olan "dev söğüt ağacının olduğu ırmak kenarı", çocukların tehlikeden korunmak için sığındığı "minare yüksekliğindeki ağaçlar" olarak vurgulanmış ve karakterlerin ağacın tepesindeki konumları detaylandırılmıştır. Dördüncü mekân olan "derin ırmak (nehir)" çizimi ise masalın çözüm/kırılma noktasını oluşturmaktadır; dev karısının hileye kanıp boynuna değirmen taşı bağlanarak derin sulara düşüşü son derece dinamik bir çizimle kâğıda aktarılmıştır. Bu durum, masaldaki problem çözme ve tehlikeyi

zekâyla bertaraf etme algısının kursiyer tarafından mekânla bütünleştirilerek görselleştirildiğini göstermektedir.

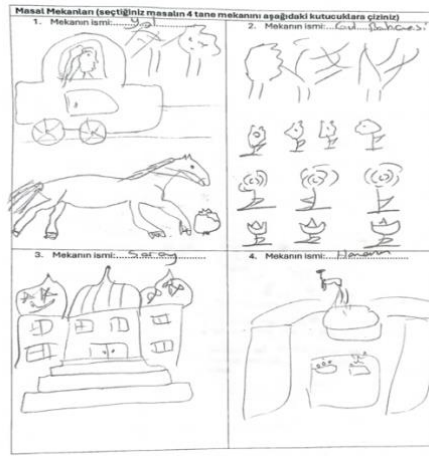
Şekil 2. Tembel Ahmet masalındaki mekânların izimi

Şekil 2 incelendiğinde, kursiyerin *Tembel Ahmet* masalı için belirlediği "saray", "bahçe", "çöl" ve tekrar "saray" mekânlarını olay örgüsündeki gelişime paralel biçimde görselleştirdiği görülmektedir. Çizimlerde ilk mekân olan sarayda, otoriteyi simgeleyen padişah figürü tahtında resmedilmiş; alt kısımda kızlarına yer verilerek hikâyenin çıkış noktası olan cezalandırma/evlendirme teması vurgulanmıştır. İkinci mekân olan bahçede daha serbest bir kompozisyon yer alırken, masalın asıl kırılma noktası olan üçüncü mekân olan "çöl" tasviri oldukça dinamiktir. Çöl mekânında Tembel Ahmet'in devesi üzerinde resmedilmesi ve kuyu düzeneginden (makara/ip) sallanarak kızı kurtarma sahnesinin çizime aktarılması, kursiyerin metindeki "kuyuda mahsur kalan kızı kurtarma" eylemini somutlaştırdığını göstermektedir. Dördüncü ve son mekân olan saray çiziminde ise balonlar, el ele tutuşan mutlu karakterler ve şenlik havası vurgulanarak karakterin tembellikten kurtulup saygınlığa ve mutlu sona ulaştığı atmosfer yansıtılmıştır.

Şekil 3. Kuğular masalındaki mekânların çizimi

Kuğular masalının görsel analizine bakıldığında; kursiyerin renkli boya kalemleri kullanarak masalın duygusal tonunu ve doğa unsurlarını canlı bir şekilde yansıttığı görülmektedir. Kursiyer, sırasıyla "zümrüt yeşili göl kenarı", "sahildeki doğal köşk", "süt gölü" ve "mezarlık ve dar ağacı" olmak üzere olay örgüsünün ana hatlarını oluşturan dört mekânı resmetmiştir. İlk üç panelde doğanın iyileştirici ve koruyucu gücü ön plandadır; yeşil ve mavi tonların ağırlıkta kullanıldığı zümrüt gölü ile ağaçların arasına inşa edilmiş elmalı doğal köşk çizimleri güven ve umut temasını yansıtmaktadır. Üçüncü paneldeki "süt gölü" tasvirinde karakterin şifa bularak arınması beyaz ve aydınlık renklerle ifade edilmiştir. Ancak masalın en yüksek gerilim noktası olan dördüncü mekân, yani "mezarlık ve darağacı", önceki üç panelin aksine kasvetli gri tonlar, arka plandaki mezar taşları ve ön plandaki ürkütücü darağacı ilmiği ile resmedilmiştir. Renk paletindeki ve çizgilerdeki bu keskin görsel geçiş, kursiyerin masaldaki umut, fedakârlık ve ölüm tehlikesi (çatışma) arasındaki dramatik zıtlığı ve bunu mekân atmosferine yansıttığını göstermektedir.

Şekil 4. Nar tanesi yahut düzme Keloğlan masalındaki mekânların çizimi

Nar Tanesi yahut Düzme Keloğlan masalının görsel analizine (Şekil 4) bakıldığında, kursiyerin sırasıyla "yol", "gül bahçesi", "saray" ve "hamam" mekânlarını yalın bir çizgi diliyle kâğıda aktardığı görülmektedir. İlk panelde yer alan at ve tekerlekli araba (fayton/taşıt) figürü ile içindeki kadın karakter, olayların başlatıcısı olan Şehzade ve Gülsün Sultan'ın evlilik yolculuğunu simgelemektedir. Olay örgüsünün en önemli duygusal kırılma noktalarından biri olan ve Şehzade'nin kimliğini gizleyerek bahçıvanlık yaptığı "gül bahçesi" mekânı, düzenli sıralanmış gül motifleri ve ağaç figürleriyle detaylandırılmış; sevgi ve emek teması da desteklenmiştir. Son panellerde kubbeleri, pencereleri ve geniş merdivenleriyle dış cepheden tasvir edilen gösterişli "saray" ile; musluk, akan su ve kurna detaylarının belirgin şekilde yer aldığı iç mekân olan "hamam" çizimleri, masalın geçtiği kültürel ve mimari atmosferin kursiyer tarafından zihinde doğru yapılandırıldığını göstermektedir.

Masal analizi raporlarında öğretmen yeterliklerine ilişkin bulgular aşağıda Tablo 4'te verilmiştir. Tablo 4'e göre analiz raporlarından; içerik bilgisi yeterliği, pedagojik alan bilgisi, anlatım performansı yeterliği, yaratıcı öğretim yeterliği olmak üzere öğretmen yeterlik boyutlarında elde edilen göstergeler olduğuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Masal analizi raporlarında öğretmen yeterliklerine ilişkin bulgular

Öğretmen Yeterliği Boyutu	Analiz Raporlarından Elde Edilen Göstergeler
İçerik Bilgisi Yeterliği	Kursiyerlerin masalların ana fikrini, değerlerini, karakter özelliklerini, olay örgüsünü ve temel yapı unsurlarını çözümlemeleri
Pedagojik Alan Bilgisi	Masalların çocuk gelişimi açısından değerlendirilmesi, çocuğa görelilik ilkesine uygunluğunun incelenmesi, korku, şiddet veya olumsuz davranış içeren unsurların fark edilmesi
Anlatım Performansı Yeterliği	Masal merdiveni, üç ve beş cümlelik anlatım çalışmaları aracılığıyla olay akışının, başlangıç-gelişme-sonuç ilişkilerinin ve kritik olay noktalarının belirlenmesi
Yaratıcı Öğretim Yeterliği	Masallarda yer alan temel mekânların belirlenmesi, görselleştirilmesi ve zihinsel imgelerin oluşturulması

Masal anlatıcılığı hizmet içi eğitiminde kullanılan analiz raporları incelendiğinde, kursiyerlerin hazırladıkları çalışmaların öğretmen yeterliklerine ilişkin çeşitli göstergeler ortaya koyduğu görülmüştür. Analiz raporları; öğretmenlerin masalın yapısını, değerlerini, ana fikrini ve olay örgüsünü çözümlemelerine yönelik içerik bilgisi yeterliği kazandıklarını göstermektedir. Masalların pedagojik açıdan değerlendirilmesi, uygun olmayan korku, şiddet veya olumsuz davranış unsurlarının fark edilmesi ve metnin çocukların gelişim özelliklerine göre ele alınması ise pedagojik alan bilgisi boyutunda değerlendirilmektedir. Kursiyerlerin masal merdiveni, özetleme ve olay akışı çalışmalarının; anlatım sırasında olay örgüsünü takip etme, atmosfer oluşturma ve anlatım sürecini yapılandırma açısından anlatım performansı yeterliğine katkı sağlayabilecek göstergeler içerdiği belirlenmiştir. Ayrıca masallarda yer alan temel mekânların belirlenmesi ve görselleştirilmesi çalışmaları, öğretmenlerin çocukların hayal gücünü destekleme, soyut unsurları somutlaştırma ve yaratıcı öğretim süreçlerini planlama becerilerine ilişkin yaratıcı öğretim yeterliği göstergeleri ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda analiz raporlarının, masal anlatıcılığı eğitiminde öğretmenlerin yalnızca metni anlamalarını değil; aynı zamanda pedagojik açıdan değerlendirme, anlatımı yapılandırma ve yaratıcı öğretim uygulamaları geliştirme süreçlerini destekleyen işlevsel bir araç olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde eğitim alan kursiyerlerin ürettiği raporların analizi sonucunda, eğitimde kullanılan yedi aşamalı analiz raporu formatının, masalın pedagojik özünü ve olay örgüsünü kavramada son derece işlevsel olduğu görülmüştür. İncelenen masalların (Keloğlan, Tembel Ahmet, Kuğular ve Nar Tanesi) analiz raporları; problem çözme, çalışma etiği, fedakârlık ve önyargılardan kurtulma gibi evrensel ahlaki temaların kursiyerlerce deşifre edildiğini göstermektedir. Bu bulgular; okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki çocuklara yönelik Anadolu masallarında erdem ve karakter güçlerinin (yardımlaşma, nezaket, cesaret) incelendiği çalışmalarla (Çetiner Akalın ve Murat, 2024) ve çağdaş masal serilerinde yer alan zengin değer iletiminin (Kardaş, Görmez, ve Kaya, 2022) tespit edildiği literatürle doğrudan örtüşmektedir. Benzer şekilde, Güney Azerbaycan masallarındaki değer aktarımı araştırmaları da masalların toplumların ahlaki yapı taşlarını inşa etmedeki evrensel rolünü doğrulamaktadır (Turan Özçelik, 2021).

Özellikle *Kuğular* masalındaki fedakârlık ile *Nar Tanesi* masalındaki önyargılardan sıyrılma ve iç güzellik temaları, masalların sadece bir edebiyat ürünü olmadığını göstermektedir. Bu tür tematik derinliğe sahip anlatılar, doğrudan sosyal hizmet uygulamalarında "terapötik" (iyileştirici ve psikolojik dayanıklılığı artırıcı) amaçlarla çocukların içsel dünyalarındaki çatışmaları çözmek için güçlü birer araç olarak görülmektedir (Kabataş ve Duyan, 2021).

Bununla birlikte, kursiyerlerin masallardaki olayları "Masal Merdiveni" şablonuyla adım adım aşamalandırması ve olay örgüsünü 3/5 cümlelik özetlere indirgemesi pratik bir pedagojik avantaj sunmaktadır. Alanyazın, çocukların masal kahramanlarıyla kurduğu özdeşim nedeniyle, masallarda sansürlüce yer alabilecek korku ve şiddet öğelerinin çocuklarda kaygı ve kültürel çatışma yaratabileceğini, bu nedenle anlatıcı tarafından mutlaka ayıklanması gerektiğini vurgulamaktadır (Güzelküçük ve Türkyılmaz, 2020). "Masal Merdiveni" ve "Özet" analizleri, anlatıcının masalı çocukla buluşturmadan önce zararlı öğelerden arındırmasına ve metni "çocuğa görelilik" ilkesine uygun hale getirmesine (Türkmen ve Sağlam, 2021) zemin hazırlamaktadır. Bu durum, nitelikli bir masal anlatıcısında kesinlikle bulunması gereken "anlatım öncesi ön hazırlık yapma" ve "yaş grubuna uygun kelime seçebilme" yeterlilikleriyle tam bir uyum içindedir (Oruç ve Çağır, 2020).

Çalışmada elde edilen bir diğer dikkate değer sonuç ise kursiyerlerin masalların geçtiği dört temel mekânı tespit edip görselleştirmesidir. Masallardaki çevresel atmosferin resmedilmesi ve zihinsel olarak yapılandırılması, çocuklarda imgesel düşünmeyi (hayal gücünü) beslemek adına görsel destekleyicilerin ve illüstrasyonların ne denli uyarıcı olduğunu ortaya koyan çalışmalarla desteklenmektedir (İnanlı ve Tomak, 2023). Okul öncesi ve ilkökul öğretmenlerinin sınıflarında, sadece metin okumaktan ziyade mekânı ve karakterleri canlandıran etkileşimli masal anlatımından daha fazla yararlanması, çocukların sosyal, duyuşsal ve bilişsel gelişimlerine büyük katkı sağlayacaktır (Akın ve Akın, 2021; Arabacı ve Aydoğan, 2025). Sonuç olarak; hizmet içi eğitim programlarında kursiyerlere kazandırılan "Masal Merdiveni", "3/5 Cümlelik Özet" ve "Mekân Tasviri" gibi yapılandırılmış kalıplar, anlatıcının kurguya ve pedagojik duyarlılığa hakimiyetini artıran başarılı bir modeldir. Gelecekteki süreçlerde bu ve benzeri masal analizi şablonlarının, Türkiye genelindeki öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitim modüllerine yaygınlaştırılarak entegre edilmesi önerilmektedir.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen Masal Anlatıcılığı Hizmet İçi Eğitim Kursu'nda kullanılan yapılandırılmış masal analiz raporlarının incelenmesi sonucunda, kurs sürecinin öğretmenlerin farklı yeterlik alanlarını destekleyebilecek kazanımlar sağladığı görülmüştür. Analiz raporlarından elde edilen bulgular doğrultusunda bu yeterlik alanları; içerik bilgisi yeterliği, pedagojik alan bilgisi, anlatım performansı yeterliği ve yaratıcı öğretim yeterliği olmak üzere dört başlık altında değerlendirilmiştir.

İçerik bilgisi yeterliği (masalın yapısını, değerlerini ve olay örgüsünü çözümü): Masalların çocuklara problem çözme, empati, değer kazanımı ve sosyal beceriler kazandırabilmesi, anlatıcının öncelikle masalın yapısal ve anlamsal özelliklerine hâkim olmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda uygulanan yedi aşamalı çok boyutlu masal analiz yöntemi; öğretmenlerin masalın ana fikrini, karakter özelliklerini, olay örgüsünü, değer boyutlarını ve temel yapı unsurlarını sistematik biçimde incelemelerine olanak sağlamıştır. Böylece öğretmenlerin masalı yalnızca aktarılan bir metin olarak değil, pedagojik ve estetik yönleri bulunan bir eğitim

materyali olarak değerlendirebilme becerilerinin desteklendiği görülmektedir. Nitekim Oruç ve Çağır (2020), nitelikli bir masal anlatıcısının sahip olması gereken temel özelliklerden birinin masalın içeriğine hâkim olmak ve anlatım öncesinde hazırlık yapmak olduğunu belirtmektedir. Akın ve Akın (2021) da öğretmenlerin sınıf ortamında masalları eğitim aracı olarak kullandıklarını ve bu nedenle masal anlatıcılığı konusunda yeterli donanımına sahip olmalarının önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Pedagojik alan bilgisi (çocuğa görelilik ve zararlı unsurları ayıklama): Masal anlatımında yalnızca metne hâkim olmak yeterli değildir; anlatıcının masalı çocukların gelişim düzeyine, ilgisine ve duyarlılıklarına uygun biçimde değerlendirebilmesi gerekmektedir. Analiz raporlarında masalların ana fikir, olay örgüsü ve içerik açısından incelenmesi; öğretmenlerin metin içerisinde yer alan korku, şiddet veya çocuk gelişimi açısından uygun olmayan unsurları fark edebilmesine ve anlatım öncesinde pedagojik bir süzgeçten geçirebilmesine katkı sağlayabilecek bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Türkmen ve Sağlam (2021), çocuk edebiyatı ürünlerinin çocuğun dil evrenine ve gelişim özelliklerine uygun olması gerektiğini vurgularken; Güzelküçük ve Türkyılmaz (2020), masallardaki yoğun korku ve şiddet unsurlarının çocukların psikososyal gelişimi üzerinde olumsuz etkiler oluşturabileceğine dikkat çekmektedir. Bu bağlamda masal analizi çalışmaları, öğretmenlerin çocuğa görelilik ilkesini dikkate alarak uygun anlatım içerikleri oluşturma yeterliklerini destekleyebilecek bir uygulama olarak değerlendirilmektedir.

Anlatım performansı yeterliği (olay akışı, atmosfer, vurgu ve canlandırma): Masal anlatıcılığında etkili bir performans sergileyebilmek, olayların sıralamasını ve anlatının temel kırılma noktalarını doğru biçimde yapılandırmayı gerektirmektedir. Eğitim kapsamında kullanılan “Masal Merdiveni” ve “3/5 Cümlelik Özet” çalışmaları, öğretmenlerin masalın başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerini belirlemelerine, olaylar arasındaki sebep-sonuç ilişkilerini kurmalarına ve anlatım akışını kontrol etmelerine yardımcı olmaktadır. Arabacı ve Aydoğan (2025), masal okuma ile masal anlatmanın farklı süreçler olduğunu; etkili bir anlatıcının ses, beden dili, jest ve mimiklerini kullanarak dinleyicinin hayal gücünü harekete geçirdiğini belirtmektedir. Oruç ve Çağır (2020) ise masal anlatıcısının dikkati masala çekebilme, anlatım ortamını etkili kullanabilme ve jest-mimiklerle anlatımı zenginleştirebilme becerilerine sahip olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu doğrultuda analiz çalışmaları, öğretmenlerin anlatım sırasında olay örgüsünü ve atmosferi daha kontrollü biçimde yapılandırmalarına katkı sağlayan bir hazırlık süreci olarak değerlendirilebilir.

Yaratıcı öğretim yeterliği (görselleştirme ve hayal gücünü destekleme): Masal analiz raporlarında yer alan mekân belirleme ve görselleştirme çalışmaları, öğretmenlerin soyut anlatıları somutlaştırma ve çocukların zihinsel imgeler oluşturma süreçlerini destekleme becerileri açısından önemli görülmektedir. Öğretmenlerin masallardaki temel mekânları belirleyerek bunları görsel olarak ifade etmeleri, anlatım sırasında atmosfer oluşturma ve çocukların hayal dünyasını zenginleştirme yeterliklerini destekleyebilecek bir uygulama olarak değerlendirilmektedir. İnanlı ve Tomak (2023), masal kitaplarındaki görsel unsurların çocukların imgesel düşünme süreçlerini ve yaratıcılıklarını desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda görselleştirme becerisi gelişmiş bir öğretmenin, masal atmosferini daha etkili biçimde yansıtarak çocukların anlatıya aktif katılımını ve pedagojik etkileşimi artırabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, Masal Anlatıcılığı Hizmet İçi Eğitim Kursu'nda kullanılan yapılandırılmış analiz raporlarının, öğretmenlerin yalnızca masal metnini çözümlemelerine değil, aynı zamanda içerik bilgisi, pedagojik değerlendirme, anlatım performansı ve yaratıcı ğretim alanlarında mesleki gelişimlerini destekleyen işlevsel araçlar olduğu görölmektedir.

Tüm bu sonuçlardan hareketle, masal anlatıcılığı hizmet içi eğitim kursunun, öğretmenlerin pedagojik ve mesleki yeterlik alanlarını destekleyebilecek etkili bir eğitim aracı olarak kullanılabileceği değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin yeterliklerinin beceri temelli uygulamalarla geliştirilmesi ve çalıştaylar düzenlenerek Millî Eğitim Müdürlükleri bünyesinde uygulama ağırlıklı faaliyetlerin düzenlenmesi önerilmektedir.

ETİK BEYAN

Bu araştırma doküman analizi olduğu için etik kurul izni gerektirmemekte olup İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden MEB.TT.2026.051679.01 numaralı araştırma uygulama izni alınmıştır.

Referans

- Akın, E., ve Akın, E. (2021). Öğretmen bakış açısına göre masal ve masal anlatıcılığı. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 17-28.
- Arabacı, M., ve Aydoğan, Y. (2025). Okul öncesi dönemde masal anlatıcılığı: Öğretmen görüşleri ve uygulama deneyimleri. *Millî Eğitim*, 54(246), 1109-1146. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1564173>
- Avalos, B. (2011). Teacher professional development in Teaching and Teacher Education over ten years. *Teaching and Teacher Education*, 27(1), 10-20. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.08.007>
- Bağcı, E. (2011). Naki Tezel'in Türk Masalları adlı eserindeki kahramanların rollerinin incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 221-244.
- Çetiner Akalın, T., ve Murat, M. (2024). Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerine yönelik derlenen Anadolu Masalları'nda karakter güçlerinin incelenmesi. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 14, 1208-1228. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1403058>
- Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective Teacher Professional Development*. Palo Alto, CA: Learning Policy Institute.
- Güzelküçük, Ş., ve Türkyılmaz, M. (2020). Masal kitaplarında yer alan korku ve şiddet öğeleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 859-878. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.660697>
- İnanlı, A., ve Tomak, A. (2023). Okul öncesi döneme yönelik masal kitapları illüstrasyonları bağlamında çocuklarda imgesel düşünme. *Medeniyet Sanat - İMÜ Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 9(1), 25-39. <https://doi.org/10.46641/medeniyetsanat.1200489>
- Kabataş, B., ve Duyan, V. (2021). Doğrudan sosyal hizmet uygulamalarında hikâye ve masallar. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 5(2), 146-170.
- Kardaş, S., Görmez, E., ve Kaya, M. (2022). Her Güne Bir Masal adlı eserin değer iletimi açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 276-302.
- Oruç, Ş., ve Çağır, S. (2020). Masal anlatıcılarına göre masal anlatıcılarında olması gereken özellikler. *İnsan ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 707-723.
- Sezer, A. (2012). Masalların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi: Diyarbakır örneği. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (DÜSBED)*, 4(8), 56-81.
- Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4-14. <https://doi.org/10.3102/0013189X015002004>

- Sınar, A. (2006). Türkiye’de çocuk edebiyatı çalışmaları. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi (TALİD)*, 4(7), 182-224.
- Turan Özçelik, T. (2021). *Güney Azerbaycan masallarında değerler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Türkmen, F., ve Sağlam, S. (2021). “Tilkinin Kâbe’ye Gidişi” adlı Türkmen masalının çocuğa görelilik ilkesine göre incelenmesi. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 231-242.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2021). Doküman İncelemesi. Yıldırım, A., Şimşek, H. (Ed.), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, içinde* (s.187-202). Ankara: Seçkin.